

edukacja

do

kultury

GDAŃSK

klasy IV–VIII SP

klasy szkół ponadpodstawowych

Szlakiem gdańskich carillonów

AUTORKA SCENARIUSZA:

Anna Dziemidzik

edukacja
muzyczna

edukacjadokultury.gdansk.pl

TEMAT (ZDRADZAMY DOPIERO NA KOŃCU ZAJĘĆ):

Szlakiem gdańskich carillonów

edukacja

do

kultury

GDAŃSK

ZAKRES TEMATYCZNY:
muzyka

ODBIORCY:
klasy IV–VIII SP
klasy szkół ponadpodstawowych

PRZEDMIOTY:
muzyka, plastyka, język polski,
godzina wychowawcza, języki obce

90
minut

TREŚCI Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ SZKOŁA PODSTAWOWA

Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej i regionalnej; rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania; rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność; wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat; kierunkowanie ucznia ku wartościom; sprawne komunikowanie się w języku polskim; poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł; praca w zespole.

TREŚCI Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Rozwijanie narzędzi myślowych umożliwiających uczniom obcowanie z kulturą i jej rozumienie; czytanie – umiejętność łącząca zarówno rozumienie sensów, jak i znaczeń symbolicznych wypowiedzi; kluczowa umiejętność lingwistyczna i psychologiczna prowadząca do rozwoju osobowego, aktywnego uczestnictwa we wspólnocie, przekazywania doświadczeń między pokoleniami; umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania, rzetelnego korzystania ze źródeł; rozwijanie uzdolnień poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej; umiejętność współpracy w grupie.

METODY PRACY

- ◆ praca samodzielna
- ◆ praca w grupie
- ◆ praca projektowa
- ◆ aktywne słuchanie muzyki

MATERIAŁY

- ◆ materiały plastyczne (blok techniczny wielkoformatowy, farby, flamastry, kolorowe taśmy, stemple)
- ◆ encyklopedia muzyki

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wprowadzenie (wyjście od doświadczenia uczniów i uczennic)

Można rozpocząć zajęcia wabrany sposób:

A. Dźwięki Gdańska

Nauczyciel/nauczycielka prosi uczniów i uczennice, by przygotowali/ły przed lekcją nagrania dźwięków, które kojarzą im się z Gdańskiem (np. odgłosy ulicy, szum fal, bicie dzwonów ect.). Dźwięki te są prezentowane na początku zajęć. Nauczyciel/nauczycielka inicjuje rozmowę o powodach wyboru tych właśnie dźwięków, o uczniowskich skojarzeniach, wspomnieniach.

B. Rozmowa o preferencjach muzycznych uczniów i uczennic

- ◆ Jakiej muzyki teraz słuchasz?
- ◆ Dlaczego ten utwór wybrałeś? Co w nim lubisz? Jaki prezentuje nastrój?
- ◆ Jak Twój utwór może zainspirować innych?

1. Poszukiwanie informacji – odkrywanie nowych dźwięków Gdańska

Zaprezentowanie przez nauczyciela/nauczycielkę nagrania utworu na carillonie (→ **MATERIAŁY**).

Uczniowie i uczennice po wysłuchaniu starają się rozpoznać prezentowany instrument. Następnie przechodzą do historii oraz budowy instrumentu, poszukując miejsc pochodzenia i występowania. Warto

dać uczniom i uczennicom pole do samodzielnego wyszukania informacji oraz **sporządzenia notatki (np. w formie mapy myśli)**.

Pomocny w wykonaniu zadania będzie link w załączniku lub inne źródła zaproponowane przez uczniów i uczennice (→ **MATERIAŁY**).

SUGESTIA DLA NAUCZYCIELA/NAUCZYCIELKI:

Warto, aby przez cały cykl trwania projektu ławki były rozstawione w literę „U” lub „L”, należy dać uczniom i uczennicom dowolność zajmowania miejsca, a przestrzeń na podłodze wygospodarować do działań plastycznych.

2. Praca projektowa

Nauczyciel/nauczycielka dobiera uczniów i uczennice w grupy dowolną metodą. Zadanie polega na **sporządzeniu plakatu na Gdański Festiwal Carillonowy** wg ustalonych kryteriów. Technika pracy jest dowolna. Podczas projektowania plakatu **uczniowie i uczennice korzystają z wcześniej zdobytej wiedzy**. Do wykonania zadania przydatne będą materiały plastyczne takie jak: blok techniczny format A3, kolorowe flamastry, wycinki/wydzieranki z gazet, kolorowe taśmy klejące.

Efekty swojej pracy uczniowie i uczennice prezentują na forum. Warto zadbać, by uczniowie i uczennice zadawali/ły sobie wzajemnie pytania, **dokonując analizy i interpretacji plakatów**.

3. Ekspresja twórcza

Nauczyciel/nauczycielka proponuje **wysłuchanie utworu po raz kolejny, tym razem zwracając uwagę na jego charakter, konkretnie na dynamikę**, tym samym zaznajamia uczniów i uczennice z tym pojęciem. Posegregowane farby znajdują się we wcześniej przygotowanych pojemnikach, papier jest rozłożony na podłodze. Nauczyciel/nauczycielka zachęca do stworzenia wspólnego dzieła za pomocą farb i stempli (patyczków, pędzli). Do wykonania zadania niezbędne będą duże arkusze białego bloku technicznego.

SUGESTIA DLA NAUCZYCIELA/NAUCZYCIELKI:

Uczniowie i uczennice nanoszą kolejne kolory farb w rytm muzyki, można podzielić kartkę na kilka części, tak jak dzieli się utwór np. ABA (A to zwrotka, B refren) i w trakcie trwania utworu sukcesywnie je uzupełniać.

4. Dyskusja/Podsumowanie

Próba odnalezienia w zaproponowanym fragmencie oryginalnego utworu muzyki popularnej. **Zachęcenie uczniów i uczennic do podania kolejnych miejsc w Gdańsku, gdzie mógłby odbyć się koncert mobilnego carillonu** oraz zebranie od nich sugestii dotyczących utworów mogących pojawić się na takim festiwalu.

*5. Zadanie dodatkowe

(dla całego zespołu klasowego lub tylko chętnych uczniów/uczennic):
Aranżacja muzyczna dewizy *Nec temere nec timide*.

Edukację muzyczną warto rozwijać poza szkołą. Skorzystaj z oferty edukacyjnej gdańskich instytucji kultury:

- ◆ Cappella Gedanensis
- ◆ Polski Chór Kameralny Schola Cantora Gedanensis
- ◆ Opera Bałtycka w Gdańsku
- ◆ Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku
- ◆ Gdański Archipelag Kultury
- ◆ Nadbałtyckie Centrum Kultury
- ◆ Muzeum Gdańska
- ◆ Gdański Teatr Szekspirowski

ODWIEDŹ NAS: edukacjadokultury.gdansk.pl

MATERIAŁY

1. [youtube.com/watch?v=PtuzLWaLOjc&t=9s](https://www.youtube.com/watch?v=PtuzLWaLOjc&t=9s) <http://www.carillongdansk.pl/o-carillonach/#historiacarillonu>
2. [youtube.com/watch?v=xL-Bhla5TM8](https://www.youtube.com/watch?v=xL-Bhla5TM8)

3. projekt plakatu

Data i Miejsce/Miejsca
Festiwalu

Tytuł/Podtytuł

Program/Wykonawcy

Informacje o biletach

Partnerzy wydarzenia

BANK (DODATKOWYCH) POMYSŁÓW:

- ◆ Zajęcia warto zacząć od słuchania głosów Gdańska (ruch uliczny, śpiew ptaków w Oliwskim Parku – materiały na YouTube). To dobre wprowadzenie do lekcji, uczniowie/uczennice słuchają i odgadują, co to za dźwięki, potem rozmawiają o dźwiękach miasta.
- ◆ **PRACA TWÓRCZA** może wiązać się ze słuchaniem koncertu carillonowego *Opowieści Fontanny Heweliusza. Gdańsk 7 lipca 2017* (YouTube, dostęp 07.07.2017). Uczniowie/uczennice wykonują do tego (indywidualnie lub w 2 – osobowych zespołach) pracę, która odpowiadałaby na pytanie: *Jakie barwy/kolory słyszymy, widzimy, słuchając carillonów?* (materiały: kredki, kartki z bloku A4 podzielone liniami na mniejsze kwadraty; podczas wykonywania zadania odtwarzamy utwór kilka razy, aby muzyka cały czas towarzyszyła artystom/artystkom).
- ◆ **WARSZTATY MINDFULNESS** Warto zaprosić uczniów/uczennice do cyklu zajęć (projektu) z dźwiękami w roli głównej. Inspiracją może być utwór Johna Cage’a 4’33 (YouTube). Dzieło kompozytora jest oryginalnym zapisem „ciszy” podczas nietypowego koncertu artysty. Lekcja o roli, jaką w naszym życiu odgrywają dźwięki, muzyka, hałas, cisza.